

Recyklácia plastového odpadu v EÚ: fakty a čísla

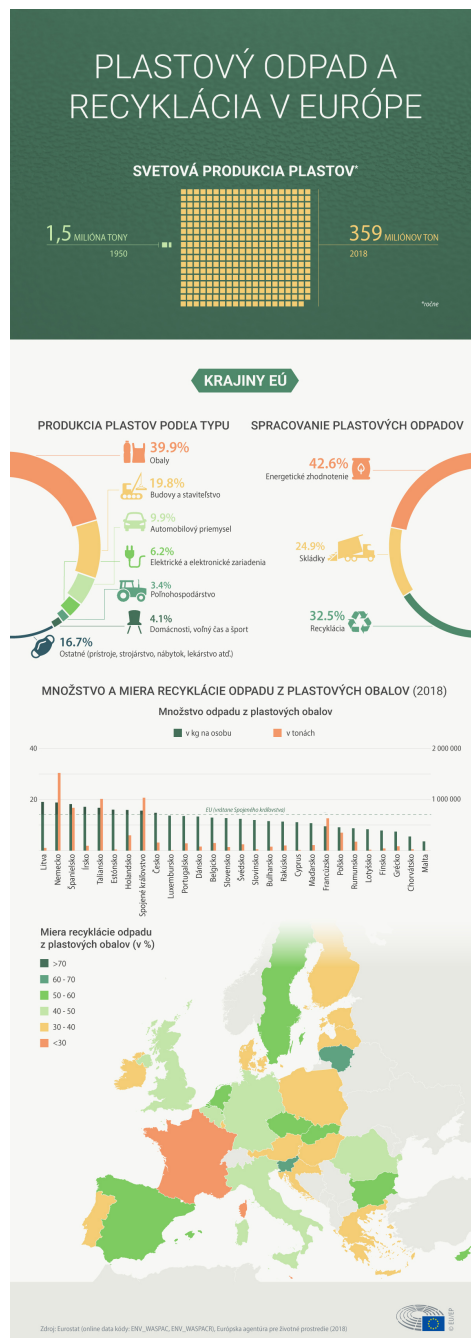
V Európe sa dnes recykluje necelá tretina plastového odpadu. Pripravili sme pre vás infografiku s hlavnými údajmi.

Svetová produkcia plastov narástla za posledné desaťročia exponenciálnym tempom - zatiaľ čo v roku 1950 sa vyrobilo 1,5 milióna tona plastov, v roku 2018 ich bolo vyprodukovaných až 359 miliónov ton. S tým samozrejme vzrástlo aj množstvo plastového odpadu. V prvej polovici roka 2020 sa výroba plastov kvôli koronavírusu prudko znížila, no v druhej polovici roka sa obnovila.

EÚ už prijala viacero opatrení na redukovanie plastového odpadu, čo sa však stane s odpadom, ktorý vyprodukuje aj napriek všetkému úsiliu. A ako zvýšiť podiel recyklácie plastov?

Prečítajte si viac o aktivitách EÚ v oblasti plastového odpadu.

[Prečítajte si viac o aktivitách EÚ v oblasti plastového odpadu.](#)

Miera recyklácie plastového odpadu v EÚ - fakty a čísla

Spracovanie plastového odpadu v Európe

Najčastejším spôsobom nakladania s plastovým odpadom je spaľovanie, kde sa premieňa na energiu, za ním nasleduje recyklácia. Okolo 25% plastového odpadu končí na skládkach.

Polovica plastového odpadu určeného na recykláciu sa vyváža do tretích krajín. Chýbajú nám totiž kapacity, technológie alebo financie na jeho spracovanie. [Vývoz odpadu z EÚ do krajín mimo EÚ](#) dosiahol v roku 2020 32,7 milióna ton. Väčšinu odpadu tvorí šrot zo železných a neželezných kovov, ako aj papier, plasty, textil a sklo a smeruje najmä do Turecka, Indie a Egypta.

Najviac odpadu sa kedysi vyvážalo do Číny, no tá nedávno uvalila [zákaz na dovoz plastového odpadu](#). To môže viesť k tomu, že v Európe budeme plasty viac spaľovať a vyvážať na smetiská. EÚ sa však snaží nájsť nové, ekologickejšie spôsoby nakladania s plastovými odpadmi.

Nezrecyklovaný plastový odpad nielen znečisťuje životné prostredie, ale prináša straty aj pre hospodárstvo. Odhaduje sa, že až 95% hodnoty plastového odpadu sa po prvom krátkom cykle používania stráca.

Výskumy [odhadujú](#), že výroba a spaľovanie plastov uvoľnilo v roku 2019 na celom svete do ovzdušia 850 miliónov ton emisií skleníkových plynov. Do roku 2050 by sa toto číslo mohlo vyšplhať až na 2,8 miliardy ton. Ak sa tomu chceme vyhnúť, tak bude potrebné plasty lepšie recyklovať.

Ďalšie informácie

[Prečítajte si viac: Odpadové hospodárstvo v EÚ: fakty a čísla.](#)

Problémy s recykláciou plastov

Hlavným problémom zostáva kvalita a cena recyklovaných plastov v porovnaní s novo vyrobenými materiálmi. Spracovatelia plastov vyžadujú veľké množstvá recyklovaného materiálu, ktorý je vyrobený podľa prísne kontrolovaných požiadaviek. A to všetko na bezkonkurenčné ceny.

Situáciu komplikuje aj to, že plastov je mnoho druhov. Ich recyklovanie je potom oveľa náročnejšie, drahšie a výsledný produkt nemá takú kvalitu, aká by sa očakávala. Dopyt po recyklovaných plastoch síce rastie, no v roku 2018 predstavoval len 6% celkového dopytu po plastoch v Európe.

Ďalšie informácie

[Prečítajte si viac: Ako chce EÚ do roku 2050 dosiahnuť obehové hospodárstvo vrátane redukcie plastov.](#)

Ako chce EÚ zvýšiť recykláciu plastov

V júni 2019 EÚ prijala nové opatrenia na riešenie problému [plastového odpadu, ktorý končí v moriach](#). Ich súčasťou je zavedenie série

opatrení týkajúcich sa 10 najčastejších jednorazových plastov, ktoré sa nachádzajú na európskych plážach, ako aj rybárskeho výstroja. Opatrenia zahŕňajú cieľ 25 % recyklovaného obsahu v plastových fľašiach do roku 2025 a 30 % do roku 2030. 2032.

V novembri 2022 navrhla Komisia nové [celoeurópske pravidlá pre využívanie obalov](#). Tieto zahŕňajú zlepšenia dizajnu obalov, ako napríklad jasné označovanie, s cieľom podporiť opätovné použitie a recykláciu. Návrh vyzýva tiež na prechod na plasty na biologickej báze, využívanie biologicky rozložiteľných a kompostovateľných plastov.

Ďalšie informácie

[Viac informácií o tom, ako chce EÚ do roku 2050 dosiahnuť obehové hospodárstvo.](#)

[Európska zelená dohoda](#) požaduje, aby sa do roku 2030 recyklovalo aspoň 55% plastov. Toto číslo sa nám podarí dosiahnuť, ak budú plastové výrobky navrhované tak, aby sa uľahčila ich recyklácia. Poslanci zastávajú názor, že potrebujeme aj opatrenia na stimuláciu dopytu po recyklovaných plastoch, napríklad:

- štandardy kvality pre sekundárne plasty,
- certifikáty na zvýšenie dôvery zo strany spracovateľov a spotrebiteľov,
- pravidlá na minimálny obsah recyklovaného materiálu v niektorých výrobkoch a
- stimuly pre členské štáty, aby znížili DPH na recyklované produkty.

Parlament okrem toho podporil aj iné opatrenia na redukciiu plastového odpadu, napríklad [obmedzenie používania ľahkých plastových tašiek a vreciek](#) v roku 2015. Poslanci taktiež vyzvali Európsku komisiu, aby pripravila [opatrenia proti mikroplastom](#).

Ďalšie informácie

[Prečítajte si viac o tom, ako sa EÚ snaží zredukovať plastový odpad.](#)

V januári 2023 Parlament hlasoval o svojom stanovisku k pravidlám prepravy odpadu, ktorých cieľom je podporiť opätovné použitie a recykláciu a znížiť znečistenie. Poslanci trvajú na tom, že vývoz plastového odpadu do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, by sa mal zakázať a preprava do krajín OECD by sa mala postupne ukončiť do 4 rokov.

Viac o téme odpadu v EÚ

[Ako znížiť množstvo odpadu z obalov v EÚ \(infografika\)](#)

[Vplyv textilnej výroby a odpadu na životné prostredie \(infografika\)](#)

[Elektronický odpad v EÚ: fakty a čísla \(infografika\)](#)

[Znižovanie množstva potravinového odpadu: aké sú opatrenia EÚ?](#)

Ďalšie informácie

[Stratégia pre plasty - legislatívny postup](#)

[Uznesenie EP o európskej stratégii pre plasty](#)

[Európska stratégia pre plasty - web stránky Európskej komisie](#)

[Efektívnosť využívania zdrojov a obehové hospodárstvo](#)

[Prijatý text o zákaze jednorazových plastov](#)

[Mikroplasty](#)

[Znižovanie plytvania jedlom: čo robí EÚ?](#)